ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.2.2019 г.
COM(2019) 87 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно изпълнението и функционирането на Директива 2014/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки по отношение на асансьори и предпазни устройства за асансьори

{SWD(2019) 26 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно изпълнението и функционирането на Директива 2014/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки по отношение на асансьори и предпазни устройства за асансьори

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Директива 2014/33/ЕС за асансьори и предпазни устройства за асансьори[1] („Директивата“) бе приета на 26 февруари 2014 г. Правната рамка на ЕС по отношение на асансьорите беше първоначално въведена с две директиви: Директива 84/528/ЕИО за асансьорните и механично управлявани съоръжения[2] от 17 септември 1984 г. и Директива 84/529/ЕИО за задвижваните по електричен, хидравличен и маслено-електричен начин асансьори[3] от 17 септември 1984 г. Считано от 1 юли 1999 г., тези две директиви бяха отменени с Директива 95/16/ЕО за асансьорите[4] от юни 1995 г., която по-късно бе заменена с Директива 2014/33/ЕС.

Директивата има за цел:

- да се постигне висока степен на защита на ползвателите, монтажниците и персонала за поддържане на асансьорите в целия ЕС; и
- да се допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар чрез хармонизиране на аспектите на законодателствата на държавите членки във връзка с опазването на човешкото здраве и с безопасността на асансьорите.

Член 46 от Директивата задължава Комисията да представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно нейното прилагане и действие. Докладът трябва да е основан на консултации със съответните заинтересовани страни и придружен, когато е приложимо, от предложение за преразглеждане на Директивата.

На това основание Комисията извърши оценка на Директивата, като използва външно проучване на оценката на Директивата[5], което включваше различни консултации със заинтересовани страни[6]; и други източници на данни[7].

---

1 Директива 2014/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки по отношение на асансьори и предпазни устройства за асансьори, ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 251.

2 Директива 84/528/ЕИО на Съвета от 17 септември 1984 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно общите разпоредби за асансьорните и механично управлявани съоръжения, ОВ L 300, 19.11.1984 г., стр. 72.

3 Директива 84/529/ЕИО на Съвета от 17 септември 1984 г. относно сближаването на законодателствата на държавите членки по отношение на задвижваните по електричен начин асансьори, ОВ L 300, 19.11.1984 г., стр. 86.

4 Директива 95/16/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 1995 г. за сближаване законодателствата на държавите членки относно асансьорите, ОВ L 213, 7.9.1995 г., стр. 1.

5 Извършено от консорциум, ръководен от Technopolis Consulting Group (Белгия), окончателният доклад може да се намери на адрес: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9f1a5907-e539-11e7-9749-01aa75ed71a1/.

6 Консултации, проведени от външен консултант за проучването:

Оценката е изготвена под формата на работен документ на службите на Комисията („SWD“)[8], придружаващ настоящия доклад. Тъй като Директивата беше оценена по-малко от три години след датата, на която националните законодателни актове за нейното транспониране се очакваше да станат приложими, базата от фактологични данни беше сравнително ограничена. Но тъй като Директива 2014/33/ЕС е резултатът от обикновено съгласуване на Директива 95/16/ЕО с Решение № 768/2008/ЕО за „Новата законодателна рамка“[9] без големи промени по същество, оценката обхвана и периода преди влизането в сила на настоящата Директива, т.е. от 1 юли 1999 г. до 19 април 2014 г., попадащ в обхвата на Директива 95/16/ЕО.

Оценката извърши анализ на ефективността на Директивата за асансьорите въз основа на това доколко тя постига целите си, нейната ефикасност (с акцент върху проверка на регулаторните — включително административните — разходи и ползи и потенциала за опростяване), съгласуването ѝ с други разпоредби на законодателството на ЕС, нейната приложимост за нуждите на заинтересованите страни и добавената ѝ стойност за ЕС.

2. Цел и основни разпоредби на Директивата

С Директивата се създава правната рамка за пускане на пазара на асансьори и предпазни устройства за асансьори, както и за пускане в употреба на асансьори.

Двете основни цели на Директивата са:

- да се осигури свободното движение на асансьори и предпазни устройства за асансьори в целия ЕС, да се допринесе за вътрешния пазар и за ефективното му функциониране за посочените продукти. За целта държавите членки трябва да разрешат пускането на пазара на своя територия на асансьори и предпазни устройства за асансьори, които отговарят на изискванията на Директивата;
- да се гарантира, че асансьорите и предпазните устройства за асансьори, попадащи в обхвата на Директивата, са безопасни за ползвателите и персонала по поддръжката, с което се подобрява здравето и безопасността на тези групи.

– обществена консултация онлайн (юни 2016 г. — януари 2017 г.);
– няколко целеви проучвания;
– семинар в контекста на работната група по асансьори на държавите членки; и
– интервюта с представители на сектора, включително МСП, нотифицирани органи и институции.
Оценката беше обсъдена на заседания на междуведомствената ръководна група на Комисията.

[7] Анализ на наличните официални статистически данни (Евростат, Продком и база данни на Amadeus), проучвания и информация, предоставена от асоциации в промишления сектор, годишни доклади на стопански субекти, информация за злополуки от национални проучвания и национални доклади за надзор на пазара.

[8] Работен документ на службите на Комисията, Оценка на Директива 2014/33/ЕС за асансьорите, SWD(2019)26 final.

[9] Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение № 93/465/ЕИО, ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 82.

С директивата се хармонизират разпоредбите, свързани с асансьори и предпазни устройства за асансьори, като тя се основава на принципите на „Новия подход“, тоест ограничава се само до изразяване на съществените изисквания за безопасност и опазване на здравето (СИБОЗ), на които подлежат и които трябва да изпълняват асансьорите и предпазните устройства, пускани на пазара.

Основните разпоредби са свързани с обхвата и определенията, задълженията на стопанските субекти, процедурите по оценка на съответствието, СИБОЗ и надзор на пазара, а именно:

- за обхвата и определенията: обхват на Директивата, определение на монтажник на асансьор и производител на предпазни устройства, пускане на пазара и предоставяне на пазара, и пр.;
- за задълженията на стопанските субекти: в съответствие с Решение № 768/2008/ЕО за новата законодателна рамка, определение на задълженията на лицата, които монтират асансьора, производителите, упълномощените представители, вносителите и дистрибуторите, както и специфични разпоредби, например за двупосочен поток на информация между лицето, отговарящо за строителството на сградата, и лицето, което монтира асансьора;
- за процедурите по оценка на съответствието: разпоредби относно процедури за нотифициране на нотифицираните органи, критерии, приложими за нотифицираните органи и процедури по оценка на съответствието;
- за СИБОЗ: определение на целите за безопасност и опазване на здравето, които трябва да се постигнат, включително разпоредби за предоставяне на достъп до асансьори от хора с увреждания и за предотвратяване на риска от смазване;
- за надзор на пазара: разпоредби в съответствие с Решение № 768/2008/ЕО за новата законодателна рамка, включително надзор на пазара на Съюза и контрол на асансьори и предпазни устройства за асансьори, въвеждани на пазара на Съюза, процедури при асансьори или предпазни устройства за асансьори, представляващи риск на национално равнище, предпазна процедура на Съюза и пр.

3. Транспониране и прилагане

За да предостави възможност за постигане на целите, Директивата хармонизира определени аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки във връзка с асансьорите и техните предпазни устройства. Нейните разпоредби трябва да бъдат транспонирани и приложени от държавите членки.

Директивата е транспонирана единно във всички държави членки. Няма данни за трудности по транспонирането с изключение на един проблем, установен в проучването на оценката във връзка с транспонирането на разпоредбата за „предварително одобрение“ в третия параграф на приложението за СИБОЗ, точка 2.2. Този въпрос е обсъден допълнително в раздел 4.2. по-долу.

Колкото до прилагането, бяха установени някои незначителни различия между държавите членки във връзка с използваните определения, начина на осъществяване на двупосочния поток на информация между лицето, което монтира асансьора и лицето, отговарящо за строителството на сградата, разпоредбите за достъп до асансьорите от хора с увреждания, възможността за даване на предварително одобрение за предотвратяване на риска от смазване, оценката на съответствието и сертификатите за ЕС изследване на типа, както и практиките за надзор на пазара.

Определението за „монтажник“, предоставено от Директивата, бе транспонирано от 26 държави членки. В законодателството на Естония първоначално се е съдържало различно определение на монтажника като „производител“. Използването на термина „производител“ вместо „лицето, което монтира асансьора“ не се е отразило на прилагането на Директивата. Освен това при транспониране на Директива 2014/33/ЕС в законодателството на Естония, понастоящем също се използва терминът „производител“.

С член 6, параграф 1 от Директивата се установява **двупосочният поток на информация,** с което се гарантира, че лицето, отговарящо за работите по сградата, и лицето, което монтира асансьора, обменят помежду си необходимата информация и предприемат необходимите мерки за осигуряване на правилното функциониране и безопасното използване на асансьора. Този член е транспониран без изменения в националното законодателство на 26 държави членки. В законодателствата на Австрия и Унгария са предвидени специфични механизми, осигуряващи този поток от информация. Тези незначителни разлики не се отразяват на прилагането на Директивата.

Двадесет държави членки са включили в законодателството си за национално транспониране разпоредби във връзка с **достъпа до асансьори от хора с увреждания**, точно както са формулирани в Директивата. Останалите осем държави членки са включили разпоредби за достъпа до асансьори главно в националните си строителни наредби. Повечето държави членки са въвели допълнителни или по-конкретни разпоредби за регламентиране на достъпа до сградите в своите национални строителни наредби. Този аспект попада в обхвата на националните компетенции[10].

Двадесет държави членки са транспонирали директно третия параграф на приложението за СИБОЗ, точка 2.2[11] към Директивата, предоставяйки възможност на

[10] Така например във Франция, Ирландия, Испания, Швеция и Обединеното кралство строителните наредби за „достъпни“ пътнически асансьори следва да са приведени в съответствие с хармонизиран стандарт EN 81-70. В националните строителни наредби на Полша са включени специфични разпоредби за предоставяне за хора с увреждания на достъп до асансьори в съответствие с препоръките на декларацията, направена от Европейския парламент, Съвета и Комисията. В Кипър, Италия и Латвия строителните наредби предвиждат специфични изисквания относно размерите на асансьорната кабина, наличието на телефонни устройства и точното разположение на командните табла на асансьорите. В местните наредби на Испания, Латвия и Италия са предписани допълнителни изисквания, като използването на Брайлова клавиатура.

[11] „*Асансьорът трябва да бъде проектиран и конструиран така, че когато кабината се намира в едно от своите крайни положения, да се предотвратява рискът от смазване.*
Тази цел се постига чрез осигуряване на свободно пространство или място за спасяване отвъд крайните положения.

държавите членки в специфични случаи да дават „**предварително одобрение**", по-специално в съществуващи сгради, да приемат други подходящи решения с цел избягване на риска от смазване, освен чрез осигуряване на свободно пространство или място за спасяване отвъд крайните положения на асансьорната кабина. В четири държави членки „предварителното одобрение" може да се приложи само когато асансьорът трябва да бъде монтиран в „съществуващи сгради", където има конструктивни ограничения. На практика това одобрение се прилага различно в държавите членки. Когато се имат предвид различни проектни решения, основаващи се на различни технологии, процедурата за „предварително одобрение" дава възможност на лицата, монтиращи асансьора, да използват алтернативни средства за избягване на риска от смазване. Разликите в критериите, прилагани от държавите членки, прави обаче по-трудно за лицата, монтиращи асансьора, намирането на информация за националните практики на прилагането. Въздействието на тези практики върху функционирането на Директивата е обсъдено в раздел 4.2. по-долу.

Процедурите за оценяване на съответствието, които трябва да се прилагат от производителите на предпазни устройства и лицата, монтиращи асансьори, както е определено в членове 15 и 16 от Директивата, са транспонирани и се прилагат във всички държави членки. Някои заинтересовани страни съобщиха, че от лицата, монтиращи асансьори, понякога се иска да предоставят допълнителни доказателства за съответствие на асансьора, освен **сертификатите за ЕС изследване на типа. Тези проблеми във връзка с прилагането са отпаднали, тъй като с новата Директива 2014/33/ЕС е изменено съдържанието на сертификатите за** ЕС изследване на типа.

Надзорът на пазара е важен инструмент за ефективно прилагане на законодателството и се основава на мерки за контрол, че продуктите отговарят на съответните СИБОЗ и че продуктите, които не отговарят на изискванията, се привеждат в съответствие или се изтеглят/изземват от пазара. В Директива 95/16/ЕО не се определят специфични процедури. Рамката за надзор на пазара е установена с Регламент (ЕО) № 765/2008, а в Директива 2014/33/ЕС са включени специфични разпоредби за надзор на пазара на базата на този регламент. Оценката показа, че надзорът на пазара се е прилагал по различен начин в отделните държави членки по отношение на стратегии, интензивност на дейностите за наблюдение и честота на видовете проверки.

Процедурите за нотифициране на нотифицираните органи, определени в член 28 от Директивата, са прилагани различно в отделните държави членки. Акредитацията е предпочитаният начин за доказване на технически капацитет на нотифицираните органи[12] и 19 държави членки са транспонирали този член, с което акредитацията е направена[13] задължителна. Когато не се използва акредитация, нотифицираните органи

Въпреки това, в специфични случаи, когато се предоставя възможност на държавите членки да дават предварително одобрение, по-специално в съществуващи сгради, където е невъзможно това решение да се изпълни, могат да се осигурят други подходящи технически решения, с цел избягване на риска от смазване."

[12] http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/accreditation_en

[13] В съответствие с член 2 от Регламент (ЕО) № 765/2008 „*акредитация означава атестация от национален орган по акредитация за това, че съответният орган за оценяване на съответствието*

представят на нотифициращия орган всички документни доказателства, необходими за проверка на съответствието с относимите изисквания. Разликите при изпълнение на процедурите за нотифициране не оказват въздействие върху прилагането на Директивата.

4. Основни констатации от оценката

4.1. Целесъобразност

Оценката достигна до заключението, че първоначалните цели на Директивата са още в сила днес, както и при първото предложение за тази директива. По-конкретно целите за осигуряване на високо равнище на безопасност на ползвателите, лицата, монтиращи асансьори, и персонала по поддръжката, както и свободното движение на асансьори и техните предпазни устройства, остават напълно актуални.

Общо взето, Директивата се възприема като ясна. Оценката обаче показа, че е необходимо да се проучи как да се изложи по-ясно приложното поле на Директивата във връзка със значителните промени на пуснатите в употреба асансьори, които да доведат до прилагане на Директивата вместо националните нормативни актове, определението на „лице, монтиращо асансьор", използвано в Директивата, вместо „производител" на асансьор и понятията „пускане в употреба" и „пускане на пазара". С оглед на разпоредбите относно „предварителното одобрение" беше изразена загриженост, от една страна, във връзка с нехармонизираните критерии, използвани от държавите членки за предоставяне или отказ на предварително одобрение, водещи до разнородни практики, и, от друга страна, във връзка с възможността да се появят различни стандарти за безопасност в страните от ЕС. Определено безпокойство беше изразено и във връзка с яснотата на разпоредбите за достъпа до асансьори от хора с увреждания поради факта, че различни национални изисквания за достъп се прилагат към цялата сграда, докато достъпът до асансьори е регламентиран от Директивата.

Освен че е важна за свободното движение на продукти в приложното поле на Директивата, оценката показа, че тя е подходящ политически инструмент и за преодоляване изобщо на новите рискове, породени от технологичното развитие във връзка с асансьорите. В съответствие с Новия подход Директивата определя само рисковете, които трябва да се преодолеят, и целите за безопасността, които трябва да се постигнат, като предоставя на производителите и лицата, монтиращи асансьори, избора на решения за спазване на законодателството. С това се дава възможност за иновации в сектора на асансьорите.

4.2. Ефективност

Постоянният темп на растеж на стойността на търговията в рамките на ЕС и с държави извън ЕС е важен признак, че Директивата е допринесла ефективно за доброто функциониране на вътрешния пазар за асансьори и предпазни устройства чрез

отговаря на изискванията, определени в хармонизирани стандарти, и където е приложимо, всякакви допълнителни изисквания, включително определените в приложимите секторни схеми, да изпълнява специфична дейност по оценяване на съответствието".

хармонизиране на съответното национално законодателство. Ефективността на Директивата се подобрява допълнително от правната сигурност и прозрачността, които осигурява. Данните за злополуки с асансьори в ЕС са фрагментирани и недостатъчно подробни. Тези данни могат следователно да дадат само подбрани, неофициални сведения за броя и тенденциите на злополуките с течение на времето. Общо взето, може да се направи изводът, че Директивата е дала успешен принос за повишаване на безопасността на асансьорите с оглед на намаляващия брой на злополуките с участие на персонал по поддръжката, отнесен към броя на пуснатите в употреба асансьори. Колкото до ползвателите, данните от наличните национални доклади показват, че въздействието от Директивата не е в никакъв случай негативно и че тя може дори да е допринесла малко за подобряване на равнището на безопасност на асансьорите.

Оценката достигна също така до заключението, че **процедурите за оценяване на съответствието** са се оказали подходящи за гарантиране на най-висока степен на безопасност и опазване на здравето за ползвателите и персонала по поддръжката. Това се признава широко от заинтересованите страни и се свързва с контрола надолу по веригата, извършван от нотифицираните органи.

Наред с друго, определението за „лице, монтиращо асансьори“, понятията **„пускане на пазара“** и **„пускане в употреба“** на асансьори, осигуряването на **двупосочен поток на информация**, предвидено в член 6, параграф 1, и **процедурите за нотифициране на нотифицираните органи**, обсъдени по-горе в раздел 3, са пояснени допълнително в „Ръководство за прилагане на Директива 2014/33/ЕС за асансьорите“[14] (по-нататък наричано „Ръководството за асансьори“), чиято яснота е намерила широко признание сред заинтересованите страни. Освен това в „Синьото ръководство“[15] са дадени пояснения относно хармонизираното прилагане на законодателството на Съюза за хармонизация относно продукти, като Директива 2014/33/ЕС.

Оценката установи обаче някои фактори, които ограничават ефективността на Директивата. Във връзка с процедурата за „**предварително одобрение**“ държавите членки са приели разнородни национални практики, което прави трудно за лицата, монтиращи асансьори, намирането на информация за националните процедури за одобрение и прилаганите критерии. Директивата оставя свобода за действие на лицата, монтиращи асансьори, при покриване на риска от смазване, като проблемът се състои в липса на прозрачност и сигурност при предоставянето на предварителното одобрение от органите на държавите членки. Оценката достигна до заключението, че макар „предварителното одобрение“ да е в съответствие с Новия подход, в „Ръководството за асансьори“ няма към настоящия момент достатъчно подробни указания за тази процедура.

Колкото до **достъпа до асансьори от хора с увреждания**, разпоредбите относно достъпа до асансьори се прилагат различно в различните части на ЕС. Изискванията за достъп до асансьори обаче са хармонизирани чрез Директивата, докато достъпът до сгради попада под компетенциите на държавите членки. Въпреки че повечето заинтересовани страни

[14] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29961

[15] „Синьо ръководство“ относно прилагането на правилата за продуктите на ЕС, 2016 г.; 2016/C 272/01.

не възприемат националните разпоредби относно достъпа като обременяващи, нито като пречка за вътрешния пазар, Ръководството за асансьори може да се използва за допълнително изясняване на разделението на компетенциите.

Разлики при прилагане на надзора на пазара в отделните държави членки бяха установени по отношение на стратегии, обхват на дейностите за наблюдение, честота и вид на проверките, както и ниво на санкциите, което оказва негативно въздействие върху общата ефективност на Директивата. Въпреки това събраните данни показват, че степента на несъответствие на пуснатите на пазара асансьори и техните предпазни устройства е всъщност много малка. Този положителен резултат е свързан със силната положителна роля на нотифицираните органи в процедурата за оценяване на съответствието, които действат като „краен контрол“ на съответствието на продукта с Директивата. Освен това Директива 2014/33/ЕС, която е съобразена с новата законодателна рамка, подобри значително рамката за надзор на пазара за асансьори поради въвеждане на много по-всеобхватни разпоредби относно надзора на пазара.

Разработването на **хармонизирани стандарти** беше от ключово значение за осигуряване на ефективно прилагане на Директивата. Всъщност те се използват широко като най-обичайния начин за доказване на съответствие със СИБОЗ. Чрез механизма за презумпция за съответствие хармонизираните стандарти дават възможност на производителите и лицата, монтиращи асансьори. да избегнат допълнителните разходи за проверка на съответствието на решения, алтернативни на предложените от стандартите. Главно поради тази причина доброволните хармонизирани стандарти се възприемат като де факто задължителни от стопанските субекти. Такъв по-специално е случаят с МСП, които нямат достатъчно ресурси за изпитване на технически решения, различни от стандартните. Друг проблем е продължителната понякога процедура, необходима на Европейския комитет за стандартизация (CEN) за разработване на хармонизирани стандарти, което означава, че е възможно стандартите невинаги да са в крак със скоростта на техническия напредък. Възможно е също така МСП да се окажат евентуално неравнопоставени, тъй като при начина, по който се разработват стандартите, процесът не е достатъчно прозрачен и приобщаващ. Комисията има ангажимент да включва максимално възможния широк обхват от заинтересовани страни в дейностите по стандартизация, но въпросът за представителството на МСП в процеса на разработване на хармонизирани европейски стандарти за строителни продукти (hEN) е свързан с вътрешната организация на съответните ЕОС, които са независими частни организации.

4.3. Ефикасност

Няма ясна представа за общото въздействие на Директивата върху разходите за предприятията, тъй като се оказа невъзможно да се направи базов сценарий или да се намерят други ориентири за сравнение. Освен това има много ограничени данни от периода преди влизането в сила на Директивата. Заинтересованите страни, с които бяха проведени консултации в рамките на оценката, не дадоха количествени оценки за въздействието на Директивата и не бяха в състояние да установят пряка причинно-

следствена връзка между влизането ѝ в сила и ръста на продажбите. Поради това анализът се основава на качествена информация.

На базата на наличните качествени данни изглежда, че като цяло Директивата балансира разходите и ползите за всички категории заинтересовани страни. Освен това няма доказателства, че разходите за съответствие, свързани с Директивата, са по-големи, отколкото през периода преди 1999 г. Във всички случаи, като хармонизира различни национални режими, Директивата опростява административните изисквания и изискванията за съответствие при продажби в чужбина на асансьори и предпазни устройства. В това отношение няма, както изглежда, допълнителни възможности за по-нататъшно опростяване. Следва обаче да се отбележи, че ползите от лесен достъп до вътрешния пазар очевидно не са разпределени равномерно, като по-големите предприятия имат по-големи изгоди от хармонизирането в сравнение с МСП, чиято насоченост е към износ в рамките на ЕС. Това е вярно както за стопанските субекти на МСП, така и за нотифицираните органи на МСП.

И накрая, наличните статистически данни показват намаляване през последните години на злополуките с асансьорите с участие на персонал по поддръжката, което навежда на мисълта на повишаване на безопасността на асансьорите. За съжаление наличните статистически данни за злополуки не дават възможност да се установи пряка причинно-следствена връзка между Директивата и повишената безопасност на асансьорите, тъй като статистиката не прави разлика между старите асансьори в употреба и пуснатите на пазара съгласно Директивата, и по принцип не се посочва причината за злополуките.

4.4. Съгласуваност

Общо взето, Директивата се разглежда като съгласувана с други законодателни актове на ЕС и в това отношение не са установени проблеми. Не са намерени данни за несъответствия между Директивата и други законодателни актове на ЕС за асансьори, и по-специално във връзка с Директива 2006/42/ЕО относно машините[16], Регламент (ЕС) 2016/424 относно въжените линии[17] и Регламент № 305/2011/ЕО относно строителните продукти[18]. Връзките между тези директиви обаче невинаги са съвсем ясни.

Не са възникнали съществени противоречия между Директивата и националното законодателство в областта на строителството. Колкото до вътрешната съгласуваност на Директивата, изискванията за лица, монтиращи асансьори, и производители на предпазни устройства могат да се разглеждат по принцип като ясни, като не е установено припокриващо се правило.

[16] Директива 2006/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно машините и за изменение на Директива 95/16/ЕО (преработен текст), ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 24.

[17] Регламент (ЕС) 2016/424 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно въжените линии и за отмяна на Директива 2000/9/ЕО, ОВ L 81, 31.3.2016 г., стр. 1.

[18] Регламент № 305/2011/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета, ОВ L 89, 4.4.2011 г., стр. 5.

4.5. Европейска добавена стойност

Европейският подход остава най-подходящият отговор и има по-голяма вероятност да постигне целите, определени от Директивата, отколкото националните подходи. В действителност Директивата намали регулаторната разпокъсаност между държавите членки чрез съгласуване на националното законодателство относно сектора на асансьорите, което беше от полза за функционирането на вътрешния пазар и допринесе за безопасността на асансьорите. Преобладаваща част от заинтересованите страни признават европейската добавена стойност на Директивата, изразяваща се по-конкретно в засилване на свободното движение на асансьорите и техните предпазни устройства, както и в по-голямата им безопасност.

5. Заключения и перспективи

Резултатът от оценката е положителен. Събраните доказателства потвърждават, че Директивата работи добре и че целите ѝ като цяло са постигнати. Директивата се разглежда освен това като ефикасно средство за установяване на обща за целия Съюз хармонизирана рамка за асансьорите и техните предпазни устройства. Не са открити неефективни текстове, нито възможности за опростяване, изискващи законодателни промени. Директивата се разглежда също така като съгласувана, приложима и донасяща ясна добавена стойност на равнището на ЕС.

Направени са все пак няколко констатации, засягащи функционирането на Директивата. В този контекст трябва да се прави разлика между, от една страна, аспекти, свързани с прилагането на Директивата и следователно изискващи подобряване на прилагането ѝ, и, от друга страна, фактори, които налагат евентуално изменение на нейното приложно поле и/или на изискванията по отношение на продукта чрез законодателен процес.

С оглед на резултатите от оценката няма достатъчно елементи, за да се направи заключението, че Директивата има нужда от преразглеждане. Комисията обаче смята, че на проблемите, установени в процеса на оценяване, може да се реагира чрез допълнително засилване на единното прилагане на Директивата, по-специално чрез предприемане на незадължителни мерки, като по-добро съгласуване и насочване.

Важно е също да се гарантира, че актуална информация относно изисквания на държавите членки за достъпност до сградния фонд и подходи при транспонирането на процедурата „предварително одобрение“ ще бъде предоставена на всички засегнати стопански субекти и нотифицирани органи.

В допълнение, за улесняване на достъпа до пазара при подчертаване на доброволния характер на прилагане на хармонизирани стандарти, което осигурява презумпцията за съответствие на съществените изисквания на Директивата за безопасност и опазване на здравето, ще е необходимо да се предприемат мерки, гарантиращи своевременен достъп до стандартите за производителите и монтажниците, по-специално за МСП.

Секторът на асансьорите разполага с добре организирани форуми, които могат да се използват за въвеждане на мерки, имащи за цел подобряване на прилагането и функционирането на Директивата, а именно:

- работната група по асансьори (РГ „Асансьори“);
- групата за административно сътрудничество за асансьорите (АдмС „Асансьори“); и
- групата за координация на нотифицираните органи за асансьорите (НО „Асансьори“).

В отговор на констатациите от оценката Комисията ще предприеме впоследствие следните мерки:

- Относно неяснотата на някои определения: Комисията ще положи повече усилия за координация в рамките на РГ „Асансьори“ с оглед на изясняване на терминологията на Директивата, например на понятията „лице, монтиращо, асансьор“, „пускане на пазара“ и „пускане в употреба“, както са поискали заинтересованите страни.
- Относно предварителното одобрение: Комисията ще постави въпроса пред АдмС „Асансьори“ за подобряване на координацията между държавите членки с цел по-съгласувано и единно прилагане на процедурата „предварително одобрение“, предвидена в точка 2.2, последния параграф от приложение I към Директивата, с оглед да се осигури пълна прозрачност и подобрена правна сигурност.
- Относно достъпа до асансьори от хора с увреждания: Комисията ще изясни допълнително линията на разграничение между изискванията за достъпа до асансьори на Директивата и на националното законодателство относно достъпа до сгради и конструкции, като постави въпроса в рамките на РГ „Асансьори“. По-конкретно внимание ще се обърне на различните условия на монтаж и употреба на асансьорите, например в зависимост от вида на сградата и нейната функция, броя на етажите и пр.

След като бъдат одобрени от РГ „Асансьори“, подобрените и новите указания относно разпоредбите, които според оценката са недостатъчно ясни, ще бъдат въведени като изменения в Ръководството за асансьори, което е основният референтен документ в помощ на тълкуването и прилагането на Директивата.

- Относно надзора на пазара: Комисията ще наблюдава внимателно ефективното прилагане на Директивата във всички държави членки и дейностите на АдмС „Асансьори“. Тя ще предложи и конкретни действия в рамките на сътрудничеството на компетентните органи за надзор на пазара (ОНП).

Комисията ще насърчи членовете на АдмС „Асансьори“ да разпространят между компетентните ОНП по-подробна информация за съответните си национални програми за надзор на пазара, информация относно източници на статистически данни за злополуки и ще прикани групата да проучи евентуални полезни взаимодействия. Комисията ще продължи да поставя ударението върху безпроблемното сътрудничество между ОНП, за да е сигурно, че само съответстващи на изискванията асансьори и предпазни устройства за асансьори се пускат на пазара и за поддържането на лоялна конкуренция.

Комисията отбелязва също така, че в нейното предложение „Пакет от законодателни актове за стоките“[19] е включено предложение за нов регламент в областта на надзор на пазара, който, наред с други неща, има за цел да се засили контролът от страна на ОНП и митническите служители за предотвратяване на пускането на опасни продукти на пазара на Съюза.

- Относно процеса на стандартизация: За да се гарантира своевременен достъп до хармонизирани стандарти, което осигурява презумпцията за съответствие на СИБОЗ на Директивата, Комисията предприе вече необходимите мерки в подкрепа и за засилване на ангажираността ѝ в процесите за разработване на стандарти. Новото Искане за стандартизация M/549[20] предоставя необходимите инструменти за наблюдение и насочване на подготовката на хармонизирани стандарти в подкрепа на Директивата. Специални усилия ще бъдат положени за ефективно изпълнение на действията за повишаване на прозрачността, засилване на правната сигурност и скоростта на приемане на стандарти в съответствие със Съобщението на Комисията относно хармонизирани стандарти[21].

[19] Пакет от законодателни актове за стоките: Предложение за Регламент за съответствие и прилагане на законодателството на ЕС в областта на продуктите — Мрежа за съответствието на продуктите, COM(2017) 795.

[20] Решение за изпълнение на Комисията от 21.9.2016 г. относно искане за стандартизация от Европейския комитет за стандартизация във връзка с асансьори и предпазни устройства за асансьори в подкрепа на Директива 2014/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, C(2016) 5884 final.

[21] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Хармонизирани стандарти: подобряване на прозрачността и правната сигурност за пълноценното функциониране на единния пазар, COM(2018) 764 final.